

NÉPNEVELŐ

A MAGYARORSZÁGI KATH. TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapesten.

<p>Megjelenik minden héten egyszer, vasárnap. Megkapja e lapot minden kath. néptanítási intézet egy példányban ingyen. Előfizetési ár: egész évre 6 K. Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, VIII., Szentkirályi-utca 28. (SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)</p>	<p>A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért, minden közlés után 6 fillér fizelendő. Állandó újrédetéseknél nagyobb kedvezmény. Kisebbs hirdetésekre külön árszabás. Egész oldal...kor. 50.— Negyed oldal...kor. 15.— Fél oldal...kor. 25.— Nyolcad oldal...kor. 10.— A díjak előre bekielendők a Szent-István-Társulathoz.</p>
---	--	---

Az újabb tanítónemzedékhez.

Dr. Walter Gyula püspök beszédéből, melyet az angol-kisasszonyok budapesti intézetében a kir. kath. tanítónőképző végzett és képesített növendékeihez intézett.

Fontos mozzanata az életnek, midőn a halandó azt a határvonalat lépi át, amely a tanulóévek csendes magánya és a nyilvános tevékenység zajos színhelye között emelkedik.

Önkéntelenül kutatjuk, vajjon rózsák, avagy tövisek fognak-e teremni azokon az ösvényeken, amelyekre az isteni Gondviselés végzéseit lép-teiket terelik? Buzdító siker, avagy leverő siker-telenség lesz-e jutalma azoknak a fáradalmaknak, amelyek hivatásuk körében vállalkra nehezdednek?

Kiváncsian fürkészik, képesek lesznek-e szilárdan megállani azoknak az értékes és üdvös életelveknek talaján, amelyeket a tiszteletreméltó falak között lelkeikbe csöpögtettek? Hüek maradnak-e az őszinte vallásosság és tiszta erkölcs ama zászlajához, amelyet eddigelé bátor lélekkel és erős kezekkel lobogtattak? Vajjon lelkiismeretük mai gyöngédségét és keblük szent érzelmét nem fogják-e eltompítani a vágyak ingeri és elhamvasztani a szenvedélyek lángjai?

Változékonyabb az emberi természet, inga-tagabb az akarat, állhatatlanabb az elhatározás, hogysem teljes biztonságban érezhetné magát a halandó az iránt, minő utakra sodorják az élet csábjai, minő ösvényekre ragadják a cselszövések ármányai, minő veszélyekbe döntik a kísértések hatalmai.

A bizonytalanság nyugtalanító hatásainak áldozatává válhatnak, ha nem meríthetne bátoritást, erőt és kitartást azoknak az eszmények oltárainál, amelyek kultuszának az erények tiszteletreméltó hőseit, a jellemek utánzandó mintaképeit köszönhetjük.

Azoknak az eszményeknek hosszú és változatos sorozatában, amelyekre a halandónak állandóan függesztenie kell tekintetét, hogy el ne tévedjen az élet szövevényes útjain, a legelső helyet az őszinte, benső vallásosság foglalja

el. A vallásnak örök érvényű igazságai legbiztosabb kalauzai az értelemnek, a szívnek és akaratnak.

Azok az irányító pontok, amelyekhez minden lépést, minden elhatározást, minden eszelekedetet viszonyítani elengedhetlen kötelesség. Pótlásokat helyettük hiába keresünk. Sem a tudomány, sem a művészet nem képes olyan elveket nyújtani, amelyek szerint úgy az egyed, mint a társadalom magasabb érdekeit biztosan szolgálhat. Bárminő haladással dicsekedhessen a tudomány; bárminő tökélyre emelkedjék a művészet; bárminő hódításokat tegyenek a természet birodalmában az emberi szellem kutatásai: az emberiség legfőbb javai gyanánt tekinthető erényeknek azt a zálogát, amelyet az evangéliumok isteni tanáiban birunk, elővárásolni sohasem lesznek képesek. Azért is hűségesen őrizték meg kebleikben azt a szent hitet, amelyet a költő is «drága kincsnek» magasztal. Ezzel keblökben olyanok lesznek, mint a narancsfa, amely virágokat és gyümölcsöket egyszerre hordoz ágain. Nemesak ajkaikon fognak élni a hit igazságai, hanem tetteikben is meg fognak nyilvánulni parancsai.

Annál a fénynél, amelyet a hit tanai sziveikbe lövelnek, világosabban fogják látni azt a súlyos feladatot, amelyet lelkiismeretesen végzett munkájuk által a jövő nemzedék értelmi fejlesztése és erkölcsi képzése körül megoldani szoros kötelességük. Megemlékezve az isteni Üdvözítő példájáról, aki a munkát megszentésítette, attól soha el nem zárkozott, örömmel és kitartással fogják idejüket és tehetségeiket hivatásuk hű szolgálatának áldozatul hozni és a munka szeretetét mindazok sziveiben felgyulasztani, akiket az élet küzdelmeire előkészíteni, megacélozni hivatva lesznek.

A hit varázsos ereje és a munka áldásos szelleme a leghathatósabb óvszerek azok ellen az esélyek ellen, amelyek az ész és szív összhangjának megzavarásával fenyegetnek. Legszilárdabb biztosítékai az értelem ama fegyverzettségének és a jellem ama szilárdságának,

amely az életnek tartalmát, értéket, becsülete kölesönöz. Különös gondossággal törekedjenst is mindig arra, hogy állandóan összeforrva maradjanak azzal a magas képzettséggel, amelyet az intézet tálai között elsajátítaniok sikerült. Szívük és lelkük eme kiváltságos tulajdonainak szövetsége mellett alapos reményt táplálhatnak az iránt, hogy nemcsak saját egyém érdekeiket fogják eredményesen szolgálni, hanem hozzá fognak járulni mindazoknak a javaknak előmozdításához is, amelyek a társadalom virágzó fennállásához szükségesek.

Keltek ily irányú hevülése és tevékenységük ohajtott eredményei mellett köteleis hálaival emlékezzenek mindig tanáraikra. Fáradoatlan odaadással hintegettek ok fogékony szellemük talajába, azoknak a tanoknak, ismereteknek és készségeknék magvait, amelyek hasznos gyümölcsseit veritéksajtóló munkájuk eredményeiben szemlélhetik.

Ne legyen pillanat életükben, amelyben mély es oszinte hálaival nem adóznának a Nagyságos Fönökönök és a n. t. tanári testületnek, amelyek összes tagjai sohasem ismertek más köteleiséget, nem tápláltak soha más ohajt, mint azt, hogy a földi lét helyes felfogására es üdvös értékesítésére képezzék.

Tudom, hogy az élet terhei nem könnyűek es kiszámíthatatlanok az emberisors változásai.

Buzgón kérem azért is az egek hatalmas Urát, kormányozza életük sajkáját bölcsessége, jósága es brcalma szerint, hogy sohase ütközzék a megpróbáltatások es viszontagságok vészterjtő szirtjeibe.

A népiskolai énektanításról.

II.

Ami az énekkutatás technikai gyakorlatait illeti, a megtanított énekekből meritve tanítjuk ezeket, hogy az énektanítás hangjegy szerinti fokát megalapozzuk. Szükség van ezekre, hogy a gyermek hallását, hangemlékezetét es hangját fejlesszük, hogy a hangképzeteket keletkeztessük, vagy hogy a ritmusról, az ütemszerü mozgásról fogalmat nyujsunk es hogy a dinamikai árnyalatokat érzekeltessük.

Hangképzetét keletkeztethetünk pl. a «Süss fel nap, szent György nap» e. énekből vett következő technikai gyakorlattal: c d e. Itt mindenek előtt szétkapcsoljuk a dallamot a szövegtől, s a nyert abszolút dallamot az által függetlenítjük, hogy lehetőleg többféle hangszeren tesszük hallhatóvá, majd különféle nevekkel társítva énekelletjük pl. la-, e-, ó- stb.-vel. Ezzel elérjük, hogy a gyermek a dallamot, mint teljesen önálló, független részt fogja tekinteni. Még tovább folytatva es elemzést, érzekeltetjük a dallam első hangját, a másodikat, harmadikat összehasonlítva észrevétetjük, hogy az első a

másodiknál mélyebb, a harmadikkal egyenlő s így tovább.

A hallás, hangemlékezet es hangképzés szempontjából következő technikai gyakorlatok állhatnak: a h c d e; g a h c d. f g a h c. e f g a h. h c d e f. E gyakorlatok mindegyike öt hangból áll, de állhatnak a szükséghez képest kevesebb, vagy több hangból. Később a hanglétrát is megtanítjuk ily gyakorlatul. Énekelletjük ezeket előbb «la» szótaggal, majd magán- es mássalhangzókkal annyiszor es addig, míg minden normális hallásü gyermek el tudja énekelni. A dallam fokozatos emelkedését es mélyedését szétnyitott es élénk tartott ujjainkkal szemléltetjük, s ott, hol csak fél tokkal emelkedik vagy száll a dallam, a két ujj egymás mellett van. Ugyanígy szemléltetünk a táblára rajzolt létrán.

A ritmikai lüktetést érzekeltethetjük, ha a szöveg es dallam teljes egybevágósága esetén a verset ütemtagolással is elmondattjuk. Azután részenként sorravesszük az egyes ütemeket es az ütemzést gyakoroljuk.

A dinamikai árnyalatok közül csak a halk, középérés es erős éneklést gyakorolattjuk.

Attérve a hangjegyszerinti énektanítás fokára, előre boesájthatom, ez nem sok nehézséggel jár, ha az I—II. osztályban a mondottak szerint törekszünk az alapot megvetni.

Első célitt a hanglétra fokozatos fölépítése, tehát a skála 7, illetve 8 hangjának s ezek jelzésének a vonalrendszeren való ismertetése; második a hangtalálás kellő begyakorlása, hogy a végcél: adott éneknek hangjegyről — rövid előkészítés utáni leéneklése — elérhető legyen.

Mielőtt e közelebbi feladatok megoldásának mikéntjére térnek, az énektanítási rendszerék sokaságában ki kell keresnem azt az ariadnefonalat, mely legjobb felfogásom szerint hivatva van célhoz vezetni.

Valamennyi rendszernek az a célja, hogy az előttünk levő hangjegy látási érzetét oly névvel társítsuk, mely a megfelelő hangképzetét idézze fel tudatunkban. Például megfuvom az á hangsipot. Hallásszervem hangérzetet közöl. Ez érzetnek nevet adok: á. Folytatólag társítom e hangnevet annak a pontnak látási érzetével, mely a második-harmadik vonal között van. Létrejött a második társítás. Ha már most valamely hangjegyzésen a második-harmadik vonal között látok egy hangjegyet, az egyidejűség törvénye alapján felidézi ez érzet emlékezetemben az á hangnevet, mely röktön a neki megfelelő hangot idézi tudatomba. Ez a hang ugyan nem az lesz, melyet a hangsip adott, mert ugyanazt eltalálni külön tehetőség es sok gyakorlat kell; de nem is ez a cél, hanem azon tudat, hogy az illető hang (á) a hanglétra többi hangjaival milyen távolságbeli viszonyban van, Ezt a célt pedig a hangtalálás gyakorlatai szolgálják.

A hangjegyek- és hangképzeteknek nével való társítására, az általánosan elterjedt abszolút elnevezési rendszerrel szemben a szolmizáló rendszert választom az énektanítás megkönnyítése érdekében. Főelőnye ennek, hogy a hangképzetek minden hangnemben egy és ugyanazon: do, re, mi, fa, sol, la, si névvel vannak társítva, s így a hangtalálás egyszer s mindenkorra meg van könnyítve.

A tanítás mindig egy dalból indul ki, mely magában foglalja az ismertetésre szánt dolgot.

Az első hang ismertetéséhez például megtanítjuk a: «Böm, böm bika» című éneket; a 2-ik hangra: «Süss fel nap, szent György napon» című éneket; a 3-ik hangra: «Az éjjel álomban...» c. éneket; a 4-ik hangra: «Szeretnék szántani...» c. éneket; az 5-ik hangra: «Nem jó erdő mellett...» c. éneket; a 6-ik hangra: «Ki ragyogni látod...» c. éneket s így tovább minden hang ismertetése előtt egy oly éneket, melyben az fellép. Ez énekeket már az I–II. osztályban megtanítjuk.

Második lépés a hallás után ütemezve megtanított dal elemzése. Szétkapcsoljuk a dallamot a szövegtől, s részenként énekelletve észrevétjük az új hangot, társítjuk a megfelelő névvel és elhelyezzük a vonalrendszeren.

Harmadik lépés a begyakorlás, vagyis az új hangnak az ismertekkel minden viszonyban való énekelletése a hangtalálás céljából. Adunk egy hangot és megmondjuk nevét. Ebből, mint alaplól kell eltalálni a következőket. Majd az alap hang és nevének megadása után pusztán hangneveket mondunk, melyet a gyermeknek a társuló hanggal kell énekelnie. Végül a táblára írt hanglétra jegyeire mutatva gyakoroljuk ezt.

Utóljára következik az új hangnak és jegyének gyakorlati alkalmazása dalok- és énekekre. **Kokasd.**

Kreskay János.

EGYESÜLETI ÉLET.

Prohászka püspök a jövő tanítójáról. A székesfehérvári egyházmegyei tanítóegyesület június 21-én tartott impozáns közgyűlést Székesfehérváron, a Szent-István tereben. A közgyűlés foglalkozott a Katolikus Iskolaegyesülettel, a Népszövetséggel és a sajtóval, azonban fénypontja dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök úr ömlelt, nagyszabású beszéde volt a jövő tanítójáról, mellyel mindvégig lekötötte a figyelmet. Krener Ignác apátkanonok, főtanfelnagyok üdvözlő szavai után dr. Prohászka Ottokár megnyitó beszédében többi közt így szólott: A társadalom egész fejlődése a jobb jövő varázsa, igézte alatt áll. A művészetben új stílust, a jövő zenéjét keressük; a hadászatban a jövő harcainak remével ijeszgetnek bennünket; a szociológiában a jobb társadalom alakulásait várjuk. A pedagógiában a jövőnek iskoláját sürgetik. Ránk fér, kell is fejlődés. Vannak, kik a munka iskoláját tartják a jövő iskolájának, amelyben a kézi-munka legyen az iskola gerince. Azt mondják, hogy a múlt társadalmi nem becsülte meg az embert való értéke szerint, egy formai kultúra légkörében hagyták, úgy hogy egészen elesenevészedett. Vannak, akik a természetet ölen akarnák nevelni az ifjúságot, szemlélet legyen a tanítás módszere. De nem Rousseau gondolata

szerint. És ennek az iránynak vannak a katolikus pedagógusok között is apostolai. Helyes. Azonban nem szabad felednünk, hogy a szemlélet a lélek működése s gondolatok nélkül csak elvakulás. Mi mindenesetre méltányoljuk, értékeljük ezeket a gondolatokat, mint az isteni tervek, végzések magjait, csiráit, amelyekből a szebb életnek kell fejlődnie. Ennek megfontolásakor rá kell azonban mutatnom arra, hogy a fejlődésben nem a methodologia a fő, hanem az ember. *En a jobb jövőt, a jobb tanítótól várom.* Nem vádolok. Elismerem, a múltban is voltak ügybuzgó, tetterős, sőt a maiaknál jobb tanítók is, de ma fokozottabb szükség van az egy-ségesebb, kulturálisabb tanítóra, akinek nevelésétől függ a jövő generáció sorsa: lelkének kisugárzásai fognak a jövőre fényt vetni. A lelke áthatol, átsugárzik a gyermekekre. A jövő iskolájának tanítója legyen először is: egységes, egész ember, kell, hogy hitből való világnézete legyen, nem olyannak kell lennie, mint akire valamiféle sötét szemfödő borul; hanem olyannak, aki a meggyőződés szikláján áll és feje fölött a csillagos eget látja. Kell felelet a sok problémára. A katolikus tanító minden kelléknek megfelel. Legyen a tanító cselekvő, tevékeny ember, aki érzi, hogy tud, bír vallamit; hogy tud lelket verni a gyermekekbe, hogy tud embert nevelni belőle. A jövő tanítója nem arra hivatott, hogy nézzen, túrjon, hanem tegyen, alakítson. A problémák megoldására a pozitív tudás, a kétszerkettő nem elég; hit kell oda. A jövő emberének is szüksége van hitre. Azért alakítsák ki elősorban saját lelküket. *Legyen a tanító széles látókörű, de alázatosan hívő.* Aki az életet formálni akarja, az ne éljen remete módra őserdőben. Nem a szemlélő, hanem a cselekvő ember alakítja át, teszi jobbá ezt a világot. *Nem nézni, de cselekedni kell!* Tegyük rá az egész kezünket erre a társadalomra, ha a fejlődést előbbre akarjuk vinni, de úgy, hogy az őt ujjunk nyoma is meglássék rajta. Alakítani csak fölüeny ember tud, aki a viszonyok sarkocsa alatt nem vergődik tehetetlenül. Ne kislelkűséggel, hanem a hivatottság önrzetével fogjunk a nagy munkához. *A tanító küzdőtípus legyen, agresszív a rossz, a baj, az elmaratottság ellen; ne csak az iskolában, hanem a közélet egész romlóján.* A jövő iskolája a küzdelem jegyében áll. Küzdelem az ideálokért, a jobb életviszonyokért. Az legyen a célunk, hogy az embert az emberhez minél méltóbb módhoz segítő kultúra lépcsőin felvezessük. Tehát hívő, a viszonyok, bajok, hiányok fölött álló, fölüeny férfiakat és nőket. Elismeréssel, kimélettel egymás iránt, tisztelettel a hatóságok iránt: küzdő férfiak. Akkor lesz jobb iskolánk, akkor lesz jobb népünk: népünk, amely tud tiszteletet, de a jobb jövőt sürgeti. Lehet az első pillanatban talán fáznak egyesek ettől a munkától, de önmagokra tekintve lelkek föl fog emelkedni, hogy győzőn a jobb, vagy bukják a szent ideálokért vívott harcban. Szívesen látom a közgyűlés programjában a Népszövetség ügyét, mert hisz a népjólét emelésének egyik főtényezőjét látom ebben. Végül arra kérem Testvéreim, Barátaim ne nézzék a papban csak az előjárót. Nem szeretem ezeket a rideg fegyelmi tekinteteket. Legyenek a pap és tanító szerető testvérek, akiknek az együttműködés öröm, élvezet, megnyugvás. Tudom, hogy mindnyájan osztják e gondolatokat. Azért ezen érzések között üdvözlöm a megjelenteket s a XXVI-ik közgyűlést megnyitom. A viharos tetszéssel fogadott gyönyörű beszéd után Papp János jegyző előterjesztette a központi bizottság ülésén felvett jegyzőkönyvet s ennek kapcsán a körök jegyzőkönyvei útján a közgyűlés elé terjesztendő indítványokat, valamint a kidolgozásra ajánlott tetteket. A pályatettek megbirálására kiküldött bizottság jelentése alapján az első díjat Szűcs János perbáli, a másodikat Novák Ferenc lovasberényi és a harmadikat Szabó Elemér polgárdi tanító nyerte el. A pénztári jelentés szerint az egyesület pénzállománya 11 003 kor. 99 fillér: a tápintézet vagyona pedig 13.856 kor. 76 fillér. Amihez az ülés folyamán P. Schweighardt beremund moóri gvardián 100 koronával járult. Ezután Reichenbach Ferenc csákvári tanító tartott szellemes felolvasást a Népszövetségről. A praktikus gondolatokban gaz-

dag felolvasás rámutatott a tanító feladataira, teendőire a katolicizmusnak ebben a leghatalmasabb védőbástyájában. Urbányi József az *Országos Magyar Katolikus Iskolaegyesület* célját, feladatait esetelte. Ismeretve az egyesületnek rövid fennállása óta kifejtett áldásos tevékenységét, különösen felhívta a figyelmet az egyesületnek a Gazdákkal kötött biztosítására vonatkozólag. Ezen új pénzforrás megnyitásával az egyesület kettős célt szolgált: iskoláink fenntartásához, fejlesztéséhez eszközölt nyújtott újabb megterhelhetetés nélkül és új jövedelmi forrást nyitott a tanítóság számára, mert a biztosítási ügynökségi díjak eddig idegen zsebekbe vándoroltak. Alig egy év alatt a kezdet-kezdeténél vagy 35 működő tanító a biztosítások után az egyesületnél több mint 6000 koronát keresett. Csékely buzgalommal a katolikus tanítóság így százezreket menthetne meg. Bővebb értesítéssel szívesen szolgál a központi iroda (Budapest, VIII. ker. Szentkirályi-u. 28. szám.) Elnökölő püspök úr öméltsága örömmel ajánlja a Katolikus Iskolaegyesület pártolását és működéséhez sikert kíván. A Szózat szép hangjai mellett véget ért a sikerült egyházmegyei gyűlés. Dében 100 teretű közeped volt a katolikus legényegyletben, melyen Házi Ferenc a megyepüspököt, Rácz Endre eszékvári esperes-plébános a megyei katolikus szövetség elnöke lelkes szavakban esetelte a katolikus sajtó fontosságát, annak munkáit éllette. Dr. Vass József a Népszövetség és az összetartozandóság nagy horderejét méltatta zajos tetszés mellett. Csucs István sűrűkői plébános a katolikus sajtó praktikus támogatására és az Alkotmány előfizetésére hívta fel lelkesen a jelenlevőket. P. Weremund, Reichenbach és még többek felszólalása után a katolikus sajtó javára 36 kor. 20 fillért gyűjtöttek, miben a főérdem a fáradhatatlan Vass drt illeti. *Frencus.*

IRODALOM.

A Szent-István-Társulatnak az 1908—9. iskolaévre érvényes hivatalos tankönyvjegyzéke kívánatra ingyen és bérmentve haladéktalanul megküldetik. Tartalmazza az elemi és felsőbb nép- és polgári iskolák, tanítóképzők és egyéb oktatási intézetek használatára egyházzhatságilag és miniszterileg is engedélyezett tankönyveket és tanszereket.

A Tanítók Évkönyvének II. kötete a sajtó alatt van már s még jóval az új iskolaév kezdete előtt meg is fog jelenni. Az a páratlan siker, melyet a tavaly kiadott I. kötet eredményezett, valamint az a lelkes fogadtatás, melyet a tanítói kar felkarolta, a kiadót újabb áldozatkésztségre, a szerkesztőt fokozott buzgalomra indította, hogy az Évkönyv II. kötete értékben, sokoldalúságban és használhatóságban a múlt évi kötet magas színvonalát is felülmulhassa. A II. kötet a pedagógiai, irodalmi és szociológiai ismereteknek valóságos kincsesháza, minden részletében annak az egészséges, életrevaló, modern irányzatnak az öntudatos és bátor hirdetője és terjesztője lesz, mely ma katolikus közéletünknek immár nagyrészt oly diadalmasan uralja s ebbe az új irányzatba akarja erős és sokszálú kötelekkel bekapcsolni a közélet tényezőinek egyik legjelentősebb seregét: a néptanítói kart. Az Évkönyv tartalmát megjelenésekor részletesen méltatni fogjuk, most csak általános tájékoztatás céljából röviden fölemlítjük az egyes

közleményeket s azok íróit. *Zichy Gyula* gróf pécsi püspök, a hazai tanítóság védő-elnöke. szózatot intéz a néptanítósághoz. *Prohászka Ottokár dr.*, Székesfehérvár püspöke, az *Új moral*-ról értekezik az ő sajátos elragadó költői és meggyőző böleselő modorában. *Giesswein Sándor dr.* nagy igazságokat mond el a világszerterte mindinkább előtérbe nyomuló *erkölcsi nevelés jelentőségéről. A néptanítók apostolkodásáról* megszívlelendő dolgokat hangoztat *Mihályfi Ákos dr.* egyetemi tanár, a *kath. tanítók közéleti szerepléséről* pedig *Göresöni Dénes* nyilatkozik, az ő egyenes, kemény, szókimondó egyéniségének teljes erejével. *Erdösi Károly*, a Szent-István-Társulat igazgatója, a tanítóságnak a *jóirányú irodalom elterjesztéséről* ad alapos oktatást, *Bodnár Gáspár* a *közillem neveléséről, Öveges Kulmán* egy nagy hibáról, a vidéki tanítóknak a városokba való tódulásáról mond el érdemes dolgokat. *A katolikus autonómia és az iskola viszonyát* tájékozott szakértelemmel fejtegeti *Keményffy K. Dániel. Hála Istennek, tanító vagyok!* című eleven, közvetlen cikkében a tanítói hivatás jelentőségére mutat rá *Izsóf Alajos. Ember Károly lovag* a legaktuálisabb témáról értekezik: a napokban jóváhagyott *fejyelmi szabályzatról. Arendt Endre dr.* piarista tanár széles olvasottságra és erős ítélőképességre valló módon mutatja be a *modern neveléstudomány fattyuhajtásait. Schütz Antal dr.* theologiai tanár *Foerster*-nek, a jelenkor legnagyobb pedagógusának a *fejyelmezéséről* vallott nézeteivel ismeret meg. *Körögy Miklós* a *középi takarékpénztárakról, Dreisziger Ferenc* a *népiskolai könyvek illusztrációiról* értekezik. *Alapvetés a nyelvtanításban* címen nagyszabású tanulmányt írt *Róvó Lajos. Szödy Szilárd* fővárosi szobrásztanár *A mintázás az iskolában* címmel fontos témát fejteget. *Farkas Zsigmond* a *természetes élet- és gyógy módokról* folytatja tavaly megkezdett dolgozatát, *Horváth E. János Nagy-Budapest kicsiben* címen a tanítóság szempontjából összeállított fővárosi kalauzt ad, a szerkesztő: *Wohlmuth Ernő* pedig a neveléstudomány öröndetes új irányzaival ismert meg. E főbb közleményeken kívül még tömentelen apróbb-hosszabb ismertetés, tájékoztatás, tudnivaló foglaltatik az Évkönyvben, melyek közül itt különösen fel kell említenünk a **kath. iskolák számára az 1909—10. iskolaévre kiadott hivatalos tankönyvjegyzéket, mely itt fog hivatalosan közzététetni s melyet a Szent-István-Társulat ezuttal már nem ad ki külön füzetben, hanem csakis a Tanítók Évkönyvében jelentet meg.** Az itt röviden ismertetett II. kötet megjelenéséről annak idején értesíteni fogjuk kartársainkat.

Polgári iskolák tankönyvei. A Kath. Tanügyi Tanács által készített kath. polgári leányiskolai törvényjavaslatot a nagymélt. püspöki kar még nem erősítette meg; ennél fogva a kath. polgári leányiskolákra nézve a jövő tan-

évben is a régi tanterv a kötelező. Ez a körülmény korlátozza a kath. Tankönyvbíráló Bizottságot abban, hogy a még meg nem erősített kath. polgári iskolai tanterv alapján, kath. polgári leányiskolák használatára, kizárólag az állami tanterv alapján átdolgozott tankönyveket engedélyezzen. Ez esetben csak egy mód lehetséges, az ugyanis, hogy a kath. polgári leányiskolákban az érvényben levő tanterv alapján engedélyezett tankönyvek használtassanak mindaddig, míg az új kath. polgári leányiskolai tantervet a nagyméltóságú püspöki kar kötelezően ki nem adja.

VEGYESEK.

Tanszereket és teljes iskolai berendezéseket jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett szállít s költségvetésekkel készséggel szolgál a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése r. t. Budapesten.

A kath. tanítók országos gyűlése. A magyarországi kath. tanítók országos bizottsága f. évi közgyűlését augusztus 27-én tartja, hogy az országos kath. tanítói segélyalap jubiláris közgyűlésén testületileg részt vehessen. A közgyűlést rendező bizottság f. hó 26-iki gyűlésében állapítja meg a közgyűlés részleteit. Tervbe vette ugyanis, hogy a közgyűléssel kapcsolatosan a népiszkolai rajzoktatás újabb módszerének eredményeit, valamint a hazai népiszkolai női kézimunka és slődoktatás rendszereit tanulságos kiállítás keretében mutatja be a gyűlésen résztvevő kath. tanítónőknek és tanítóknak. A kiállításra Almásy Mária az Angolkisasszonyok budapesti Sancta Mária intézetének főnöknője a legnagyobb készséggel ajánlotta fel az elemi leányiskola növendékeinek valóban a legkövetesebb tanítási módszert szemléltető rajz és kézimunka készítményeit. Megvagyunk győződve, hogy kath. népiszkoláink benső munkáját is bemutatni ezen kiállítás iránt a haza minden arra hivatott intézete érdeklődni fog és hozzájárul a siker biztosításához. Ha az elnökség a kiállítás megtartása mellett dönt, a kiviteli részleteit a jövő számban ismertetjük.

Képesítő vizsgálatok. Az angolkisasszonyok vezetése alatt álló kir. kath. tanítónő-képzőintézetben a képesítő vizsgálatokon dr. Walter Gyula címzetes püspök, papnevelői kormányzó elnökölt és Szabó Károly nyugalmazott kir. tanfelügyelő működött mint miniszteri biztos. A vizsgálatok fényes eredménnyel végeződtek. Az eredmény kihirdetése alkalmával az elnök meleg szavakban nyilvánította köszönetét a miniszteri biztos minden irányban tanúsított jóindulatáért: legteljesebb elismerését fejezte ki a tanári testület odaadó munkaságáért. A jelöltekhez pedig, mint a néptanítói magasztos hivatás új harcosaihoz, lapunk első helyén olvasható pedagógiai eszmékben gazdag beszédet intézte.

Tanítói gyűlés. A bélapátfalva-sajóvárkonyi egyesült tanítói kör folyó hó 8-án Borsodnádason igen tanulságos közgyűlést tartott. A gyűlést szentesítette előzte meg. A tárgysorozat főbb pontjai: *Ádám Lajos* úr, a kör világi elnöke a tisztelt és szeretet hangján üdvözölte az új egyházi elnököket. Azután *Cuppon Ilona* tanítónő tartott sikerült tanítást a természetrajzból. Ezt követte *Boskó János* borsodnádasi tanító értekezése a «keresztény sajtó»-ról. Ezután a bíráló-bizottság terjesztette elő jelentését a beérkezett pályamunkákról. Végül *Ernyei Lipót* gyári orvos úr tartott igen tanulságos egészségügyi értekezést. *Egy vendég.*

Madarak és fák napja. I. Bakonybélben, a Bakony ósrégi apátsági székhelyén május 26-án amily élvezetes, ép oly épületes ünnepélyt rendezett a róm. kath. népiszkola tanítótestülete. A madarak és fák napját tartották. A reggeli órákban az V. és VI. osztálybeli tanulók évvégi vizsgálatának befejeztével. — 10 órakor az iskola összes tanulói — több, mint kétszázán ünnepibe öltözve, nemzeti szalagjelvényekkel kitzűve álltak fel katonás rendbe az iskola előtti téren; honnan nemzeti zászlók alatt indulók zengése mellett *Matkovics Jenő*, *Kiss Erzsébet* és *Bodó László* tanítók vezetése mellett vonult ki a festői csapat a szabadba, a községtől délre, mintegy 10 perenyire fekvő történelmileg is nevezetes *Borosgyánkút* mellett levő erdőrésztelbe. Itt egy tisztásou százados bükkök, mohlepte sziklatömbök mellett, a hármassforrás közelében, szent Gellért és Gunther remeték egykori tartózkodási helyén állt fel félkörben a község jövő nemzedéke. A gyermekekkel jött ki az iskolahatóság részéről *Mórocz Emilián* főapátsági esperes-tanfeligyelő, *Tóth Ince* igazgató, az iskolaszék és községi előjáróság több tagja, a község előkelősége, számos szülő, öreg és fiatal résztvevő. Igazán örömvolt az ártatlan gyermekbeszédeket, a természetre, erdőre és madarakra vonatkozó dalokat, hosszabb-rövidebb tréfás mondásokat, madárhangutánzásokat hallgatni. Az ünnepélsorozat ügyesen volt összeállítva: a kedves dalokat *Matkovics Jenő* kántortanító vezette harmónium kísérettel, a rendezést *Kiss Erzsébet* végezte; e szép ünnepély kiválóan az ő érdemük. Szerepelt 52 tanuló, képviselve volt mindkét nem és mind a hat osztály. Az ünnepség elnöke *Mórocz Emilián* esperes-tanfeligyelő úr lélekhez szóló beszéddel nyitotta és zárta be a szép ünnepélyt: az öregek sirtak... sirtatták az elmúlt jó időköt! A jelen voltak mind, mind megilletődve adtak hangos kifejezést hálájuknak a rendező tanítók fáradozásáért. Itt nyilvánult sokak elismerése az iskola és buzgó tanítói iránt. És a fák... egymásba boruló megifjult lombjaikkal helybenhagyólag susogtak s a rajtuk hallgatódzó madárkák örömmel adták hírül: «Köszönjük, jó gyermekek!» **II. Az alsófernezei felbandali róm. kath. kinstári iskola** f. év május 23-án igen szépen ünnepelte meg a «Fák és madarak napját», amely alkalommal az iskola derék s fáradtságot nem ismerő, buzgó tanítója: *Halmi János* a nagyobb részt román anyanyelvű tanítványaival *Loveczki Ernő* gyermekszínművét adatta elő oly sikerrel, hogy azt jobban és szebben még a tisztán magyar és városi gyermekek sem adhatták volna elő. A szereplők egytől-egykül tisztán és magyarosan beszéltek, hogy a három év óta itt működő tanító méltán megérdemeli az elismerést a magyarosításért. De nemcsak a szereplők, hanem a szavalók is dicséretet érdemelnek: mert előadás közben tizenkét tanuló szavalt ez alkalomra igen bevált költeményeket a hazáról, fák- és madarakról. A szinpad, mely az iskola udvarán volt felállítva, erdőhöz hasonlított, melyet szintén önmaga a tanító tanítványai segítségével állított össze. Gyönyörű volt hallgatni az összes tanulók tiszta csengésű, magyar énekeiket. Igazán köszönetet kell mondanom, a miért ily gyönyörű élvezetben részesültünk mindnyájan, kik jelenvoltunk, pedig szép számban voltunk vendégek. Sok ilyen magyar tanító és a hazát nem kell féltetni, mert nemcsak tanító, hanem valódi szerető atya tanítványainak s fáradtság nélkül neveli tanítványait az egyháznak s hazának egyaránt: de tanuló maga is, hogy tanítani tudja román tanítványait: mert románul semmit sem tudott még két évvel is ezelőtt s mégis oláh gyermekeket kell tanítania. De fáradozásáért méltó elismerésben is részesült az iskola derék igazgatójától *Szögyényi Lajos* plébánostól, ki hálás szívevel mondott köszönetet ezen szép ünnepély rendezéséért. Kijelentette, hogy ezen játék teljesen meglepte, mert sohasem hitte, hogy az idegen nyelvűekkel is lehet sikert aratni, de lehet, ha ügyes kezek vezetik. Köszönetet mondtak a szülők és a jelen volt vendégek is a tanítónak és legyen a legszebb jutalma amaz elismerés, melynek részese volt az ünnepély után! *Alsófernezei.*

Egy jelenvolt.

Lelkigyakorlatok tanítók számára. Pozsonyban a Jézus-társaságok kollegiumában ez idén is tartatnak július 19—23 közt. Hétfőn este 6 órakor kezdődnek és pénteken reggel végződnek. A lelkiGYakorlatokban részt venni akarók jelentkezzenek minél előbb egy levelező-lapon. P. Rektornál S. J. Batthyány-tér 1. szám.

Kérelem Egy, az esztergomi tanítóképző-intézet harmadik osztályát jelesen végzett növendéke a szünidőre akár nevelőnek, akár segédkántornak, akár a középiskolába fellépő gyermekek előkészítőjének ajánlkozik. Szíves megkeresések Bertalan Vince tanárhoz Esztergomba intézendők.

Szerkesztői üzenetek.

P. M. 1. Csak annak a tanítónak a választásához kérendő az állami hozzájárulás, amelyik államsegélyt élvez. 2. Rendelje meg dr. Pacséry Károly kir. tanfelügyelő Sopron füzetét, abban minden szükséges utasítás benne van. — **B. M.** Köteles. A nagyszünet két hónap befolyást nem gyakorolhatunk. — **Sch. F.** Levélben feleltünk. **P. A. J.** A legnagyobb készséggel közöltünk. — **H. B.** Beérkezett. Jonni fog. — **Nagyszombat-vidéki aesp. ker. tanítói kör.** Lapunk nem közölheti teljes egészében az igen terjedelmes memorandumot. Irjunk az illető úrnak és ő megküldi. — **H.** Igen, mert szolgálati éveinek száma 18.

Felelős szerkesztő: Ember Károly.

Kérelem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A gyaraki róm. kath. elemi népiskolánál ujonnan szervezett második — tanítónői — állásra pályázat hirdetik július 4-ére. Javadalma: a községtől 200 kor., államsegély 800 kor. egyszobás lakás és kert. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Plébánia-hivatal, Sz. Mianályúr, Nyitra megye. 289 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

Korpona szab. kir. város irtványi új kath. iskolájának tanítói állomására július 17-iki határnappal pályázat hirdetik. Jövedelem: 1000 kor. államsegély, rendes lakás. Tót nyelv ismerete szükséges. Kellően felszerelt folyamodványok *Hutván Pál* plébános címére küldendők. 269 2—2

A besztercebányai plébániához tartozó **Alsó-Hermánd** községben (a hermándi papírgyár szomszédságában) róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdetik. Tannyelv: magyar-tót. Javadalmazása: két szobás lakás kerttel. Kézpénz 628.40 kor. államsegély 371.60 kor. 32 m³ tűzifa, melynek vágatásáról, behordásáról, ezenkívül a fanterem fűtéséről a község gondoskodik. Szabályszerűen felszerelt folyamodványok *f. évi július 25-ig dr. Kohút János* városi plébános és iskolaszéki elnök úrhoz Besztercebányára címzendők. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. 288 1—1

Csanádi egyházmegye.

A **Kisjenői** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma a főhercegi uradalomtól 1. Kézpénz 600 kor. 2. 12 hektoliter tengeri, 3. 750 q kenyérliszt, 4. 2-25 q korpa, 5. egy hektoliter óbor, 6. 42 m³ tűzifa (iskola fűtésre) 7. tehéntartási váltáság 372 kor. 8. iskolaszerekre 16.80 kor. 9. 100—150 kor. stóla. Három szobás lakás, mellékhelyiségek, kert. Ipariskoláért külön díjazás. Köteles I—VI. vegyes osztályokat tanítani, kántori teendőket végezni. Folyamodványok a plébániahivatalhoz Kisjenő. Árad vm. intézendők. Választás július 15-én. Személyes megjelenés szükséges. Utiköltség nem térítetik meg. Az állás szeptember hó 1-én elfoglalandó. 280 1—1

Győri püspöki megye.

A **mócsai** róm. kath. iskolaszék (Komárom m.) elhalálozás folytán megüresedett kántortanítói állomásra, *augusztus 3-ára* választással pályázatot hirdet. Javadalmazása: 50^{1412/1900} hold szántóföld, melyben az u. n. pötlékek is bennfoglaltatnak; átlagos haszonbérterteke adón kívül, melyet egyébként a kántortanító fizet 1424 kor. 68 fillér. A hitközségtől: 40 kor. kézpénz, 225 kor. sajáthasználattal tűzifa, 168 kor. földmunka és 24 kor. malomfuvar-váltáság. Alapítványi misék után 22 kor. 50 fillér, stólaris illetményekben circa 86 kor. A politikai község pénztárából a gazdasági ismétlő iskola vezetéséért, melyhez jogosítványt, illetőleg szakképzettséget tartozik szerezni, tanoncnként 2 kor. circa 140 kor. Kegyűri adomány, melyhez azonban követelhetési jogalap nincs 100 kor., a templom pénztárából ostsütés és templomruha mosásért 60 kor. Lakás: két padlózott egymásba-nyíló utcai szoba, egy konyha, kamra, pince, kettős istálló, kocsiszin. Kötelessége: A győri egyházmegyei róm. kath. népiskolák tanítónak szolgálati szabályzatához alkalmazkodni és társadalmi téren, a népoktatás és nevelésében tevékeny résztvenni. Tartozik továbbá az espereskerületi s így a győregyházmegyei tanítóegyesületbe lépni s annak tagjaul maradni. A kellően felszerelt kérvények alulírt iskolaszéki elnökhöz július 25-ig beküldendők. A személyes megjelenést saját költségükön, az iskolaszék megkívánja. Az állomás szeptember 1-én foglalandó el. Mócsa, 1909. év június hó 22. *Lőrincz Antal* iskolaszéki elnök. 290 1—1

Pécsi egyházmegye.

A **palotabozsoki** róm. kath. férfi-tanítói állásra július 18-ára pályázat hirdetik. Javadalma: a hitközségtől 760 korona s kertiváltáság 20 kor. Államsegély 240 kor., egy rendes szobából álló lakás. Tannyelv magyar, de a német nyelv tudása is okvetlenül megkívánatik. Kötelessége: az előírt mindennapi osztályokat vezetni, az általános vagy a gazdasági ismétlő iskolában tanítani, a kántoriakban mindenkor segédkezni és helyettesíteni. A megválasztott köteles folyó év szeptember hó 1-én állását elfoglalni és a Pécs egyházmegyei róm. kath. Tanítóegyesületbe mint rendes tag belépni. Személyes megjelenés, kis ének- s orgonapróba kívánatos és előnyös. Kérvények plébános iskolaszéki elnöknel Palotabozsokon (Baranya m.) benyújtandók. 282 1—1

Bár (Baranya m., Mohács mellett) róm. kath. iskolaszéke a nyugdíjaztatás folytán megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. *Jövedelme:* rendes lakás és kerten kívül az új javadalmi jegyzőkönyv szerint 176 korona államsegéllyel kiegészített 1000 korona. A kántori fizetésjavítás 100 kor., a földmunkaváltáság 100 kor. A földeket és réteket a tanító maga műveli. *Tannyelv:* magyar-német. Személyes megjelenés kántori próba miatt július 9-ig bezárólag megkívánatik; az utiköltség nem lesz megtérítve. A megválasztott köteles a Pécs egyházmegyei róm. kath. Tanítóegyesületbe mint rendes tag belépni s az egyesület alapszabályainak magát alávetni. Az állás a megerősítés után azonnal elfoglalandó. A kérvények július 9-ig bezárólag a *bári plébániahivatalhoz* küldendők. 285 1—2

Rozsnyói püspöki megye.

Ujantalfalvára róm. kath. okleveles kántortanító kerestetik. Fizetése: tandíj, stóla, termény átlag 500 kor. államsegély 180 kor. Folyamodhatni július 20-ig. Iskolaszék. 293 1-1

Székesfehérvári egyházmegye.

Mány (Fejér m.) róm. kath. népiskolánál tanítói állás van üresedésben. Javadalma: 600 kor. havi előleges részletekben a hitközségtől, 40 kor. tüzelőfa helyett, államsegély 360 kor., bútorozott szoba. Németül tudók előnyben részesülnek. Szükség esetében kántoriakban segédkezni köteles, úgyszintén az ismétlősök tanításában. Kérvények július 10. határnappal róm. kath. plébániahivatalnak, Mány, küldendők. Az iskolaszék. 287 1-2

A mányi rkath. kántortanítói állásra pályázat hirdették. Javadalom: 8 h. 98 négyszögöl szántóföld és rét = 242:50 kor. Párber: 168 kor. Ismétlősökért: 40 kor. Tüzelőfa és egy kocsi széna értékében és alapítványi misék után: 76 kor. Stóla és egyéb mellékes 50-60 kor. Lakás: 2 szoba, 2 konyha, kamara, pince, istálló, nagy kert. Államsegélyért folyamodunk. Kötelmei: az egyik tanteremben a III-VI. osztályu tanulók oktatása, november-től-márciusig az ismétlősök tanítása hetenként kétszer 2 órán keresztül, a kántori teendők ügyes és pontos teljesítése a követelményeknek megfelelőleg. Istentisztelet: német-magyar. Német nyelv tudása szükséges. Választás: július 12-én délelőtti 10 órákor. Személyes megjelenés kívántatik. Állás 8 napon belül elfogalandó. Kérvények az iskolaszékhez intézve: Róm. kath. Plébániahivatalnak, Mány, Fejér megye címzendők. 286 1-2

A jakabszállási uradalom keres nyilvánossági joggal felruházott puszta elemi iskolája részére okl. tanító vagy tanítónőt. Feltételek: évi 1100 kor. fizetés, lakás, fűtés és világítás, vagy pedig 600 kor. fizetés és feniéken kívül élelmezés is. Ha ogy tanítónő ajánlkozik, ki az iskolai elfoglaltságon kívül a tisztartó két leánygyermekét a 2-ik és 4-ik polgári osztályra előkészíteni tudja, úgy fizetése 1100 koronán kívül a tisztartónál volna lakás, fűtés, világítás és élelmezése. Ez esetben főfeltétel a zongoraképzettség, esetleg a német nyelv tudása. Az állás egy évi sikeres próbaidő után véglegesítve lesz. Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal el látva, melyek vissza nem küldetnek, két héten belül vétetnek figyelembe. Jakabszállási uradalom tisztartó-sága Sárosp. 276 2-2

A nagytétényi magyar-német nyelvű kántortanítói állásra pályázatot hirdetek. Jövedelem: A községi pénztárból 684 kor. Földhaszonbér 540 kor. Földváltáság 100 kor. Alapítványok után 60 kor. Lakás egyenérték 200 kor. Stóla-jövedelem 250 kor. Összesen 1834 kor. Mellékjövdelemre számíthat. Oklevél és működési bizonyítványok július 10-ig alulirott nevére küldendők. Július 15-én délelőtti próbaorgonálás után történik a választás. Augusztus 1-én megválasztott tartozik állását elfoglalni. Nagytétény, 1909. június 20. Tétrý József esperes plébános. 284 1-1

Szombathelyi egyházmegye.

Az ikervári (Vas m., posta helyben) róm. kath. iskolaszék július 4-ére pályázatot hirdet a IV. férfitanító állásra. Javadalom: 1000 kor. és 20 kor. kertváltáság, a tűzifa hazaszállítása és felvágatása. Lakás egy előszoba, egy szoba és faház. Kötelessége a kijelölt osztályokban és az ismétlőkiskolában oktatás, a tanulók templomba vezetése és felügyelete, a kántoriakban való segédkezés. 271 2-2

A felsőpatyi róm. kath. népiskolánál egy osztálytanítói állásra pályázat hirdették. Javadalma 1000 kor. fizetés és bútorozott szoba. Kötelessége egy tanteremben a gyermekeket tanítani és a kántorságban segédkezni. A kérvények július 1-ig Pulai György plébános, isksz. elnöknek küldendők. (Vas m.) 266 2-2

Váci egyházmegye.

A váci róm. kath. iskolaszék nyugdíjaztatás folytán a IV. férfitanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés az iskolaszék pénztárból 964 kor. püspöki uradalomtól 56 kor., 4 hold föld 80 kor. Kerületmény 20 korona, lakásbér 240 kor. Összfizetés 1360 kor. Pályázati határidő július 25. A kellően felszerelt folyamodványok a róm. kath. iskolaszékhez címzendők. Az állás f. évi augusztus végén elfogalandó. Schmidt János kispóstopostkanonok, elnök. 279 1-1

Kántori teendőket végezni tudó tanítót azonnal alkalmaznák helyettes gyanánt. Kőszeghy kántortanító, Szank (Pest m.) 281 1-1

Melyik kartárs úr, — Magyaralföldön vasuthoz közel — lenne hajlandó felvidéki tanítót szünetidőre elfogadni, ki ellátásért fizetne. Kérem forduljanak alulirothoz, ki szives fölvilágosítást ad. Záhorszky Felsől. lehetán, Arvamegyében. 264 2-3

Az «Eötvös-alap» elnöksége a nagykanizsai «Pátria» pótkávégyár vezetőségével abban állapodott meg, hogy ennek a kifogástalan berendezésű, nagyszabású, minden ízében magyar vállalatnak gyártmányát a tanintézetek vezetőségeinek és a tanító uraknak figyelmébe fogja

Fényképkészülékek,
 valótli párisi színházi látszóvek
 és a világhírű Hensoldt-téle
 prizmás távcsöveket csekély havi
 törlesztésre szállítja

NOWOTNÝ J. Budapest, VI. k.,
 Nagymező-u. 21.
 Kerjen „F” jelű árjegyzéket.
 Nagy raktár fényképezési cikkekben.
 41-III.

Szenvedő kartársak

figyelmébe ajánlom «Galvani» villamos övkészülékeket, amely tartósságával felülmúlja az összes készülékeket és amellé igen olcsó. Készülékemmel a következő bajok gyógyíthatók sikerrel: rheuma, eszű, köszvény, hátfájás, hátgerincbajok, nemü gyengeség, álmatlanság, az összes idegbajok, bémulás, hűdes. Kartársaknak 10% árengedmény. Külön utasítás szerint a készülék segélyével bárki készíthet jó és olcsó villamosfürdőt. Iskolai szemléltető eszközök e szakmából a legolcsóbb árban. Galvanóról árjegyzéket küld Kmoskó István kir. kath. terézianiumi tanító, Nagyszében, Tereztianum, 11. szám. Villamos készülékek készítése motor-dynamo üzemmél. 291-2

Gazdasági és háztartási eszközök

mintáinak igen szép kivitelű gyűjteménye (szeker teljes vasalással, minden rész az eredeti eszköz anyagából), a hiv. jegyzék szerint 50 korona. — 15-téle «Iskolai jelmondat-tábla» 3 korona. 292 1-1

TAKÁTS E. állami tanítónál GYÖRÖTT.

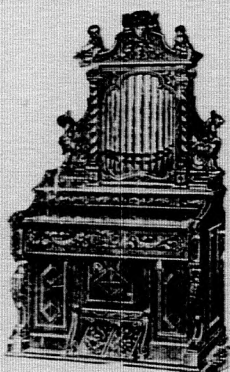
ajánlani, egyúttal fel fogja őket kérni, legyenek szívesek ezt a magyar föld termette és magyar kéz készítése nélkülözhetetlen fogyasztási cikket saját háztartásaikban használatba venni s a fogyasztó közönségnek ajánlani, azért, mert: magyar, azért mert minden más a piacon levő hasongyártmányú cikknél jobb és vegezetül azért, mert az Eötvös-alap minden eladott dobozból jutalékot küp s annak állandó hasznót hoz.

A magunk részéről nem tudjuk eléggé méltányolni az «Eötvös-alap» elnöksége és választmányának üdvös, helyes, a közgazdasági életkörülményeinket is oly mélyen érintő intézkedését, mint ilyen melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Az abaujszántói róm. kath. templom előjátéki használt orgonája — kilenc változat manual, kettő pedál — igen olcsó áron eladó. Kérdezősködésre válaszol, kivanatra fényképet küld.

Világi Kálmán, kántor.

374-2

Elsőrendű légszívó-rendszerű harmonikumok speciális beszerzési forrása — Monarchiában.

Elismert elsőrangú műremek csak a Zimmermann-féle

HARMONIUMOK.

Ausztria-Magyarországi képviselője:

Hörl Nándor, Pozsony, Ventur-utca 24. szám.

ARJEGYZÉK INGYEN.

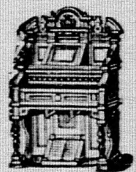
Fűtést, papság és tanároknak részletfizetésre. Üzletek: Lipcse, Szt-Pétervár, Moszkva, Riga és Londonban.

Orgona-harmonikumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest, X., Delej-utca 25 B (Tisztviselőtelep.)

Pedális harmonikumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekké templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Bőrmentes szállítás az utolsó vasúti állomásig. Tanerőknek s lelkészeknek különös szalálékengedmény. Arjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve.

Méhészek figyelmébe!

Pergetett akácméz, szép fehér szűzsejtes keretes lépésméz, valamint salakmentes, hamisítatlan sárga méhviaszok vesz a legmagasabb napiáron Budapesti Mézértékesítő Vállalat, Mühlbacher Márton, Bpest, VIII., Telek-tér 2.

283 1-2

NÉPISKOLAI GIMTÁBLÁK

45×60 cm. nagyságban, rendkívül tartós, ölmazott acélbadoglemezből, fehérzománc alapfestéssel, tekete nagybetűs felirattal, az itt látható mintarajz szerint színes magyar címerrel ellátva darabonként 10 koronáért megrendelhető. ◆◆◆◆

← 45 cm. →

A SZENT-ISTVÁN-TARSULAT

könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése részv.-társ.

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28 B. sz. Bármely más felirat jutányos áron megrendelhető.

278-

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület szerződést kötött a Gazdák Biztosító Szövetkezetével a Kath. Egyházi Javaknak Biztosítása érdekében.

Az iskolaegyesületnek ezzel az a szándéka, hogy az összes egyházi javak: püspökségek, káptalanok, szemináriumok, szerzetesrendek vagyona, az egyes egyházmegyék területén levő templomok, iskolák, plébániák, tanítói lakások stb. egy helyen és pedig a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél biztosítottassanak s az abból befolyó jutalékok az Iskolaegyesületet illessék meg kath. céljaink és érdekeink szolgálatára. Ezeknek a javaknak biztosításán kívül felvette munkakörébe a magánfelektől szerzendő biztosítási ügyletek lebonyolítását is a tűz-, jég- és életágazatban. Ez utóbbiak biztosításait az alapszabályok szerint megalakítandó plébániai csoportok útján kívánja lebonyolítani. Amiórt is felkérjük a plébános, káplán és tanító urakat, legyenek szívesek ebben a munkálkodásunkban bennünket támogatni. — A Gazdák Biztosító Szövetkezte az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesülettel egyetértve egy központi irodát szervezett a biztosítási ügyletek lebonyolítására, ami

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám

(Gazdák Biztosító Szövetkezte) alatt van, érdeklődők ide szíveskedjenek felvilágosításért fordulni, amit minden esetben mindenkinek készséggel fogunk megadni.

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület központi irodája.

38 21-26

Tanítónők és Tanítók! Kerjék mindenkor és ajánlják mindenütt a valódi «Patria» pótkávé, mely megbízható gyökere magyar gyártmány, minden csomag és doboz «Patria» szerződésünk szerint az «Eötvös-Alap»-nak hasznot hoz, miért is erkölcsi kötelességünk ezen kitűnő gyártmányt ajánlani, mely minden kiállításán az első díjat nyerte és minden üzletben kapható. Zamatos, színdus, jó kávét csakis a

284

valódi „PATRIA“ pótkávéval

készíthetünk, mely a legjobb hazai nyers anyagokból a leg gondosabban készül és minősége minden más gyártmányt felülmul.

Stephaneum nyomda r. t. Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28a